

nos. Tunc enim convenitur, non modò, ut docendo & discendo verbum Dei, utendo sacramentis divinitus institutis, & fundendo preces ad Deum pro necessitatibus nostris, cultum Deo præstemus: sed etiam, ut charitatem in proximos mutuis cohortationibus, consolationibus atque subsidiis declarem.

UNUSQUISQUE VESTRUM APUD SE REPONAT) Hoc est alterum. Non vult ex fisco promi elemosynas: sic enim obscura aut nulla apparet singulorum beneficentia. Nec vult unum solum aut paucos gravari: sed singulos aliquid conferre: ut singuli *συμμετέχων* suam erga egenos fratres declarent. APUD SE REPONAT) secreto & absq; pompa vel ostentatione, Pharisaorum more: quorum ambitiosam hypocrisin Christus damnat Matth. 6.

RECONDENS, QUODCUNQUE PROSPERAVERIT) Quantum pro sua cuiq; prosperitate visum fuerit. *κοδῶν* enim est prosperum iter habere Rom. i. ver. 10. ab *εὐ* & *δῶν*. Postea transfertur ad quosvis prosperos successus. Est ergo hoc *tertium*: ut quisq; pro modo facultatum suarum conferat. Servetur in hoc geometrica proportio: qui plus possident, plus erogent: qui minus habent, minus conferant. Nam etiam exiguum, quod ex charitate datur, gratū est Deo. Neq; enim doni magnitudine, sed animi promptitudine placent misericordię opera Et Aristoteles in liberalitate non putat interesse quantum detur, modò detur *καὶ ἴσταν, καὶ ἀλύπως, καὶ καλῶ ἔνεκα*. Ita qui sunt egeni non gravabuntur: parū conferentes à divitioribus non contemnentur. Qui verò opulentiores sunt, ad maiorem liberalitatem moneantur: quia hi plerunq; tenaciores sunt, & parcius, quàm egeni, aut mediocres, contribuere solent. Participio *ἡσασαυρίζων* tacitè innuit, non perire, quod datur pauperibus, sed in thesaurum recondi

A apud Deum: qui hilarem datorē diligit, & liberaliter remuneratur. Infra dicit:

Qui parcè seminat, parcè & metet: qui ve- 2. Cor. 9. 6.

ro copiosè seminat, copiosè & metet: Non fovens aut excitans in nobis meritorum fiduciam: sed gratuitæ compensationis spem. Neque enim qui serit meretur inesse: sed à Deo gratuitam petit, & expectat. Significat ergo, optimum & tutissimum thesaurum illis fore, quicquid in sanctos contulerint. NE CUM VENERO) Ratio, cur maturè significet, & fieri velit collectam: ne tunc demum facienda sit, ubi venerit: hoc est, subito & tumultuariè, & sic minus commodè.

3 POSTQUAM AUTEM ADFUE- 4
RO:) Hoc est *quartum*. Ostendit, per quos elemosynas ablegari ad fratres egenos velit: per viros nempe probatos, quorum ipsi fidem & diligentiam sibi commendaverint. *Ἀλλὰ ἑπιστολῶν*, PER EPISTOLAS:) proximè cohæret cum *ἀποκριμασίσητε*. Ita sensus erit quem dixi: ut literis sibi nominēt viros probatæ fidei, quos Hierosolymam dirigat cum elemosyna. *Συριώ* tamen interpres refert ad verbum *πέμψω*: ego mittam eos cum epistola ad fratres *Ἰουδαίους*: ut *Ἀλλὰ ἑπιστολῶν* sit pro, *σὺν ἑπιστολῇ*: cum epistola, nempe mea: & hunc sensum magis probat *Βεζα*. Summa, ut alacrius dent, ostendit, non se manibus suis contrectaturam, nec alienis commissurum esse eorum pecunias: sed iis, quorum ipsi fidelitatem probaverint. Sumus n. hinc alacriores ad dandū, quando quod damus, bene collocatum iri non dubitamus. *τὴν χάριν*: gratiam, hoc est, elemosynas ex gratia datas: metaleptis causæ pro effectu. Sunt quidem elemosynæ pauperibus debitæ, jure naturæ: indebitæ verò obligatione civili: cuius respectu sunt meræ gratiæ: Unde *χάριν* vocant *beneficium*. Prius à modo collectionis *λογίαν*, & *λογίαις* vocabat: quia viritim conferebantur. Act. 24. 27. vocat *ἐλεημοσινίας καὶ προσφορῆς*: à causa

Yyy 2